سەماحەتی حەکیم داوای کۆپی ئەزموونی چارچێوەی هەماهەنگی لەنێو هێزە سیاسییەکانی دیکەدا بکرێت و داوای پێداچوونەوە قۆناغەکان و گۆڕانکاری دیاری کراوی هەندێك دەستوور دەکات

لە پێڕاوێزی کارەکانی پێشانگای نێودەوڵەتی عێراق بۆ کتێب لە بەرواری 23-2-2024 بەڕێزو عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی دیدارێکی ڕاستەوخۆی لەگەڵ جەماوەر لە هۆڵی قودس هەبوو کە تێیدا وەڵامی پرسیارەکانی سەبارەت بە هەموو بوارەکان دایەوە، سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە دۆسیەی و کێیسی فەلەستین کێیسی یەکەمی عەرەب و موسوڵمانانە و ئەوەی ڕوویداوە لە لە 7ی ئۆکتۆبەر هەموو ئەو وێنەیەی بۆ ئیسرائیلیان لە ماوەی حەووت دەیە دروست کردبوو لایبرد و هێنا خوارەوە، دەیانگوت ئیسرائیل قەوارەیەکی زوڵم لێکراو و فەرامۆش کراوە لەو کاتەی تاوانی جینۆساید و کوشتنی بەکۆمەڵی بەرامبەر گەلێکی سڤیلی بێ چەکی ئەنجامدا.

سەماحەتی ئاماژەی بە هەڵوێستی عێراق کرد و گوتی " هەڵوێستی گونجاوە لەگەڵ بەیاننامەی مەرجەعییەتی باڵا و هەڵوێستی حکومەت و سەرکردە سیاسییەکان لە پاڵپشتی سیاسی و هەکاری مرۆیی، ئەوەش هەمان هەڵوێستی دامودەزگا مەدەنی و میدیایی و شاقەمە، دووپاتیشی کردەوە کە هەڵوێستی عێراق کاریگەری هەبوو لەسەر کەمبوونەوەی پاڵپشتی نێودەوڵەتی بۆ ئیسرائیل هەتا لە لایەن ئەو دەوڵەتانەی ڕاستەوخۆ پشتگیرییان دەکرد، هەروەها ستایشی هەڵوێستی گروپەکانی کرد بەوەی هەورکردنەوەیان ئاگایاندوە لەگەڵ هاوپەیمانەتی نێودەوڵەتی کە لە عێراق بەشدارن، ئەو هەڵوێستەش بەڵگەیەکە لەسەر تێگەیشتنی لەو هێزە شەرمەزارییەی ڕووبەڕووی حکومەتی دەکاتەوە کە قۆناغی باشی لە بواری خزمەتگوزاری و گەشەپێدان بەیوە، هەروەها بە تێگەیشتنیان کە غەزە پێویستی بە عێراقێکی بەهێز و خۆڕاگر و بەتوانایە.

سەبارەت بە سەردانەکەی ئەم دواییەی بۆ میسر سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ئەو سەردانە لەچوارچێوەی پەیوەندیکردنە بە ولاتانی ناوچەکە و جیهان، ئەوەش لەژێر هەماهەنگی پێشووتر لەگەڵ حکومەتی عێراق کراوە بە ئەوەی هەڵوێستەکان یەك بخرێن، هەروەها ئاماژەی کرد بە سروشتی پەیوەندی پتەوی عێراق لەگەڵ میسر لەسەر ئاستەکانی سیاسی و ئابووری و دووپاتی کردەوە کە ئەو ئەزموونە سەلماندی کە ئەو کۆمپانیا میسرییانەی لە عێراق کاردەکەن کارامە و ئەکتیڤن.

سەماحەتی باسی لە هەڵبژاردنە نێوخۆییەکتنی ئەم دواییە و پێکهێنانی حکومەتەکان تێیدا کرد و دووپاتی کردەوە کە گۆڕانکاری دیار لە نامەرکەزییەت کە لە دەستوور هەیە بەدی دەکرێت، گوتیشی گەشبینە بەوەی ئەو حکومەتانە سەرکوتوو دەبن لە خواستیان بۆ پێشکەشکردنی دەستکەوتی دیار و گۆڕینی وێنەی پێشوو لەسەر خۆیان، ئاماژەشی کرد کە ئێستا ڕێژەی ڕەزامەندی لەسەر حکومەتی ناوەندیش زۆر باشە وەك لە ڕاپرسەکانی ئەم دواییە لەچەندین بەندا دەرکەوت، دووپاتیشی کردەوە کە گرنگە پارێزگاری لە ئازادی دەربڕین و

ئازادی گشتی بەشێوەیەگی گشتی بکرێت و پانتاییەکیش بە ئەوانی دیکە هەبێت و ئازادییەکان نەبنە دەروازەیەك بۆ خێرشکردنە سەر خەڵکی دیکە، ڕەتیشیکردەوە کە هیچ دەستدرێژییەك بکرێتە سەر هەر هاوڵاتییەك داواشی لە لایەنی بەرپرس کرد کە تاوانباران ئاشکرا بکەن و کاردانەوەی هەر حاڵەتێك بخەنە ڕوو.

سەبارەت بە هەڵوێستی بزاڤی مەدەنی سەماحەتی دووپاتی کردەوە کە ئەو دیدی خۆی لەسەر جووڵەو بزووتنەوەی لاوان هەیە کە بەهۆی شکستەکنی قۆناغەکانی ڕابردوو هاتوەتە ئاراوە، دووپاتیشی کردەوە کە ئەو هەڵوێستی ڕەتکردنەوەی بە شەیتانکردنی لاوانە لەڕێگەی چەند لایەنێك و باڵێوزخانەیەك کە کاری بۆ دەکەن، لەهەمان کاتیشدا بەپێویستی زانی کە بەرپرچدانەوە هەبێت بۆ ئەو لایەنانەی ئەو جوولەیەی لاوانیان قۆستوەتەوە بۆ ئەوەی هەندێك مەبەستی خۆیان بهێننە دی، لێرەش لایەنی ئەمنی بەرپرسیارە لەوەی ڕووبەڕووی ئەو لایەنانە ببێتەوە.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ئەو کێشانە دەگەڕێتەوە بۆ کەمی گفتوگۆ و کەمی خواست بۆ گوێکردتن و تەنازول کردن داواشی کرد گفتوگۆ بە بەشداربووان فراوان بکرێت و بە ئەوانەی پاشەکشە دکەن کەم بکرێتەوە.

سەبارەت بە چوارچێوەی هەماهەنگی سەماحەتی حەکیم دووپاتی کردەوە کە ئەو هەنگاوە گرنگە و گوتی " چوارچێوەی هەماهەنگی وەرگێڕانی ناونیشانەکەیەتی لە هەماهەنگی هەڵوێستەکان و چوونە دەرەوە بە هەڵوێستێك لەکاتی ڕێکەوتن و ڕێزگرتنی لایەنی بەرامبەر بووە لەهەر ناکۆکییەك، ڕوونیشی کردەوە کە چوارچێوەی هەماهەنگی لەڕووی سیاسی کارێکی وای کرد کە لایەنە سیاسی و هاوپەیمانێتییەکانی پێشوو نەیانتوانی بیکەن، داواشی کرد ئەو ئەزموونە له هەموو گۆڕەپانەکانی عێراق بڵاوبکرێتەوە و گوتیشی ئەوە بۆ بەرژەوەندی عیراق و یەکپارچەیی خاکەکەیەتی.

ئایا ئێمە لە پێداچوونەوەی تەواوین ؟

لەکاردانەوەی لەسەر ئەم پرسیارە سەماحەتی گوتی " وشەی پێداچوونەوەی گشتی دەبێت ڕوونبکاتەوە مەبەست لە پێداچوونەوەی گشتی چییە، ئایا ئەو پێداچوونەوە لە شکست و خاڵە نەرێنییەکان پارێزراو دەبێت ، گوتیشی هەڵوێستی ئەوەیە کە لەگەڵ پێداچوونەوەی بەقۆناغ لەگەڵ کۆکردنەوەی خاڵە ئەرێنییەکان ، گوتیشی گۆڕانکارییە دەستوورییەکان دەبێت لەشوێنێك دەستپێبکات گکە خاڵی هاوبەش بێت بۆ هەمووان کە ببێتە هۆکار بۆ پێشخستنی ڕژێمی سیاسی بە نموونە دیاری کردنی گەورەترین فڕاکسیۆن بۆ ئەوەی ڕاستەوخۆ لە پارێزگار لەنێو جەماوەر دیاری بکات، هەروەها داوای کرد پاڵپشتی حکومەتی سوەدانی بکرێت لەبەر ئەوەی تیشکی خستوتە سەر لایەنی خزمەتگوزاری و گەشەپێدان وگوتیشی پێویستە سوود لەو سەقامگیرییە سیاسی و ئەمنی و کۆمەڵایەتییە و بوونی پارە وەربگیرێت کە بەهۆی بەرزبوونەوەی نرخەکانی نەوت ئەو هەلە ڕەخساوە.